Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega“

[COM(2018) 134 final – 2018/0060 (COD)]

ja „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta“

[COM(2018) 135 final – 2018/0063 (COD)]

(2018/C 367/09)

Raportöör: **Juan MENDOZA CASTRO**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Liidu Nõukogu 24.4.2018; Euroopa Parlament 19.4.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114 ja artikli 53 lõige 1
Vastutav sektsioon	majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	27.6.2018
Vastuvõtmine täiskogus	11.7.2018
Täiskogu istungjärk nr	536
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	145/0/2

1. **Järeldused ja soovitused**

Viivislaenude pakett

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kiidab heaks komisjoni paketi, mis on kesksel kohal ELi püüdes lahendada viivislaenude jätkuv probleem ja tähtis samm pangandusliidu loomise suunas liikumisel.

1.2. ELi finantseerimisasutused on teinud edusamme nii laenuportfellide kvaliteedi kui ka viivislaenude koguarvu osas, ent ELi tasandil on vaja lisameetmeid, et vältida viivislaenude akumuleerimist tulevikus.

1.3. Igas ELi võrdluses viivislaenude taseme kohta tuleks arvesse võtta asjaolu, et mõne riigi pangad said kriisi varases etapis (2008–2012) märkimisväärses koguses riigiabi, samas kui teistel see riigiabieeskirjade muudatuste tõttu ei õnnestunud.

1.4. Komitee juhib tähelepanu finantskriisi sotsiaalsetele tagajärgedele seoses tõrjutuse, sotsiaalse õigluse ja siseturu väljakujundamise takistustega.

1.5. Probleemsete laenude kõrvaldamine finantseerimisasutuste kontodelt on tähtis selleks, et tulevikus ülemäärase võlgnevuse tagajärgi vältida. Komitee nõuab krediidiasutustelt ka vastutustundlikku laenuandmist.

Kohustuslikud usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismid

1.6. Komitee nõustub kohustuslike usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismide kohaldamise kui ennetava meetmega, et kindlustada piisavate reservide loomine viivislaenude tulevase krediidikahju jaoks.

1.7. Komitee võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku põhjendused, lisades, et kaitsemehhanisme õigustavad raamatupidamistava erinevad usaldatavusnormatiive puudutavad eesmärgid.

1.8. Komitee peab siiski tähelepanu juhtima järgmistele asjaoludele.

— Kõigile sobiva ühtse lahenduse põhimõte ei võta arvesse endiselt eksisteerivaid erinevusi riiklikus tsiviilõiguses ja tsiviilkohtumenetluste pikkuses.

— Uute viivislaenude jaoks reservide loomise ajakava võib sundida pankasid neid kiiresti müüma, selle asemel et oodata, et finantsraskustes äriühing/ettevõtja elujõulisema olukorra taastaks.

1.9. Komisjon peaks võimaluse korral võtma arvesse vähem keeruka varade struktuuriga väiksemate ja spetsialiseerunud ettevõtete olukorda.

1.10. Komitee leiab, et rahvusvaheline finantsaruandlusstandard IFRS 9 peaks olema kohustuslik kõigile ELi pankadele.

1.11. Komitee teeb ettepaneku algatada eraldi mõjuhinnangu koostamine eesmärgiga hinnata, milline on kavandatud määruse võimalik mõju pankadele, kodumajapidamistele laenamisele, VKEdele ja SKP kasvule.

1.12. Komitee võtab teadmiseks, et Euroopa Keskpank on juba avaldanud oma *addendum*'i, võtmata arvesse esimese samba eeskirju, mille Euroopa Parlament/nõukogu/komisjon avaldama peavad, ning ootamata Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) juhiseid.

Järelturgude areng

1.13. Komitee võtab teadmiseks, et komisjon annab vastuse paljudele viivislaenude killustunud järelturgudest tulenevatele probleemidele ELis ja tõstab esile asjakohast aspekti puudutavad konkreetsed ettepanekud. Samas on komitee arvamusel, et reguleerivad asutused ei tohi viivislaenude müüki soodustada.

1.14. Komitee ettepanekud seoses krediidi üleandmise tagajärgedega on järgmised.

— Tarbijakaitse: üldiselt on komisjoni ettepanekud tervitatavad. Ametiasutused peavad pöörama tähelepanu konkreetsetele meetmetele ja soovitustele, et kaitsta võlgnike õigusi.

— Töötajate kaitse: pädevad asutused peavad ELi ja riiklike seaduste kohaselt võtma arvesse selliste ettevõtjate töötajate liikuvust ja kaitset, keda üleandmised mõjutavad.

Tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuväline täitmisele pööramine

1.15. Komitee tõstab positiivsena esile õiguse õiglasele kohtumenetlusele riigi kohtus, kui see on vajalik ja kui selle menetluse kohaldamine direktiivis kavandatud kujul on piiratud.

1.16. Paljudes liikmesriikides on täitmisele pööramise menetlus juba tõhus. Viivislaenude probleemi lahendus peitub suuresti kohtumenetluste tugevdamises üle kogu ELi.

2. **Euroopa Komisjoni ettepanekud**

2.1. 14. märtsil tutvustas komisjon ettepanekut võtta vastu määrus, ([1]) millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega, samuti ettepanekut võtta vastu direktiiv ([2]) krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta.

([1]) COM(2018) 134 final – ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega.

([2]) COM(2018) 135 final – ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta.

2.2. Mõlema ettepanekuga kaasnesid komisjoni talituste töödokumendid ja mõjuhinnangud ning samal päeval avaldas komisjon ka oma teise eduaruande ([3]) Euroopas viivislaenude vähendamise kohta ning kava, ([4]) milles antakse tehnilisi juhiseid selle kohta, kuidas moodustada riiklikke varahaldusettevõtjaid.

2.3. Kõnealused ettepanekud moodustavad tähtsa osa komisjoni püüdlustest tugevdada Euroopa majandus- ja rahaliitu ning on olulised pangandusliidu väljakujundamise kontekstis. Viivislaenude ja viivisnõuete suure mahu vähendamine ning nende võimaliku tulevase akumuleerumise ärahoidmine on oluline osa liidu jõupingutustest, mille eesmärk on vähendada riske pangandussüsteemis ning võimaldada pankadel keskenduda ettevõtjatele ja kodanikele laenude andmisele.

2.4. Määruse ettepanekus teeb komisjon ettepaneku luua kohustuslik usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanism, nähes ette ühised katte miinimumtasemed viivislaenudeks muutuvatele uutele antud laenudele, et hoida tulevikus ära piisava kahjukatteta viivislaenude kuhjumine pankade bilansis ja muuta nende lahendamine lihtsamaks.

2.5. Direktiivi ettepanekus püüab komisjon suurendada tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuvälise täitmisele pööramise ühtse menetluse kättesaadavuse kaudu võlgade sissenõudmise menetluse tõhusust. Ettepanekuga toetatakse ka viivislaenude järelturgude arendamist, ühtlustades nõudeid ning luues ühtse turu krediidihalduseks ja pangalaenude üleandmiseks kolmandatele isikutele kogu ELis.

3. **Üldised märkused**

3.1. Komitee kiidab heaks komisjoni paketi, mis on kesksel kohal ELi püüdes lahendada viivislaenude jätkuv probleem ([5]) ja pangandusliidu loomise edu pant.

3.2. Arvestades, et finantssüsteemi maksevõime ja stabiilsus on ELile ülimalt oluline, on kriisi ja sellele järgnenud majanduslanguse ajal mõnede liikmesriikide pankades akumuleerunud viivislaenude suur maht finantssüsteemile tervikuna halb, kahjustab majandust ja on mõnel juhul maksumaksjale suuri kulusid tekitanud.

3.3. Viimastel aastatel on ELi finantsasutused teinud edusamme nii laenuportfellide kvaliteedi kui ka viivislaenude kogumahu osas, ent viimase brutotase on endiselt kõrge – 813 miljardit eurot ([6]). Pankadel ja järelevalveasutustel on vajalikud vahendid, et makseviivitusega või probleemsete laenude arvu vähendada, aga ELi tasandil on vaja lisameetmeid, et vältida nende kuhjumist tulevikus.

3.4. Komitee juhib tähelepanu asjaolule, et mõne riigi pangad said kriisi varases etapis (2008–2012) märkimisväärses koguses riigiabi, samas kui teistel see finantssektori riigiabieeskirjade muudatuste tõttu ei õnnestunud. Sel põhjusel tuleks igas viivislaenude taseme võrdluses neid erinevusi arvesse võtta.

3.5. Komitee juhib tähelepanu finantskriisi sotsiaalsetele tagajärgedele seoses tõrjutuse, sotsiaalse õigluse ja siseturu väljakujundamise takistustega. Mõnes liikmesriigis peegeldavad viivislaenud peredele ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele avaldunud mõju tõsidust, sealhulgas oht oma kodu kaotada või saada sundvõõrandamise objektiks.

3.6. Probleemsete laenude kõrvaldamine finantseerimisasutuste kontodelt on tähtis selleks, et tulevikus ülemäärase võlgnevuse tagajärgi vältida, ning majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kava peab sellele eesmärgile kaasa aitama. Komitee nõuab samuti vastutustundlikku laenuandmist, mis nõuab krediidiasutustelt suurema tähelepanu pööramist konkreetse laenuvõtja vajadustele ja olukorrale ning igaühe asjaoludele kõige paremini vastava vahendi leidmist ([7]).

([3]) COM(2018) 133 final – komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Teine eduaruanne Euroopas viivislaenude vähendamise kohta“.

([4]) SWD(2018) 72 final – komisjoni talituste töödokument „AMC Blueprint“. Lisatud dokumendile „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Teine eduaruanne Euroopas viivislaenude vähendamise kohta““.

([5]) Nõukogu järeldused, milles käsitletakse tegevuskava viivislaenude vähendamiseks Euroopas (11. juuli 2017).

([6]) Euroopa Pangandusjärelevalve riskinäidik, 2017. aasta IV kvartali andmed.

([7]) Komitee arvamus teemal „Võlad ja sotsiaalne tõrjutus jõukas ühiskonnas“ (ELT C 44, 16.2.2008, lk 74).

4. **Konkreetsed märkused**

4.1. ***Kohustuslikud usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismid***

4.1.1. Komitee nõustub kohustuslike usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismide kohaldamise kui ennetava meetmega, et kindlustada piisavate reservide loomine viivislaenude tulevase krediidikahju jaoks.

4.1.2. Viivislaenude ja viivisnõuete ([8]) vähendamiseks sisaldab kavandatud kapitalinõuete määruse muudatus järkjärgulist ajakava tagatud laenudele (kuni kaheksa aastat) ja tagatiseta laenudele (kaks aastat).

4.1.3. Komisjoni ettepaneku põhjendused on järgmised ([9]).

— Töö laenukahjudega ei pruugi alati olla piisav usaldatavusnõuete seisukohalt, millel on teine kohaldamisala, eesmärk ja otstarve.

— Rahvusvaheline finantsaruandlusstandard IFRS 9 ([10]) peaks eeldatavasti tooma palju suurema vastavuse usaldatavusstandarditega kui rahvusvaheline raamatupidamisstandard IAS 39 ([11]) ning aitama lahendada hiliste ja ebapiisavate reservide probleemi, kuna põhineb „oodatava kahju“ lähenemisviisil. Siiski jätab uus standard endiselt otsustamisruumi viivislaenude ja alustagatise hindamisel ning seetõttu reservide kindlaksmääramisel.

— Usaldatavusnõuete kohane reguleerimine annab panga järelevalveasutusele õiguse mõjutada kohaldatava raamatupidamistava piires panga reservide moodustamise taset (sh viivislaenudega seoses) ning nõuda konkreetsete muudatuste tegemist kõnealuse panga omavahendite arvutamises. Siduvaid meetmeid ja nõudeid saab järelevalveasutus aga kohaldada üksnes iga juhtumi korral eraldi, sõltuvalt asjaomase panga konkreetsetest asjaoludest (millele viidatakse kui teise samba meetmetele).

— Individuaalsetele vajadustele kohandatud järelevalvemeetmete võtmine pärast iga juhtumi hindamist pädeva järelevalveasutuse poolt, on konkreetsete pankade konkreetsete viivislaenudega seotud riskidega tegelemiseks asjakohane.

4.1.4. Komitee lisab, et kaitsemehhanisme õigustavad raamatupidamistava erinevad usaldatavusnormatiive puudutavad eesmärgid.

4.1.5. Komitee peab siiski tähelepanu juhtima järgmistele asjaoludele.

— Kavandatud määrusega, mis järgib kõigile sobiva ühtse lahenduse põhimõtet, ei võeta arvesse endiselt eksisteerivaid erinevusi riiklikus tsiviilõiguses ja tsiviilkohtumenetluste pikkuses.

— Uute viivislaenude jaoks reservide loomise ajakava võib sundida pankasid neid kiiresti müüma, selle asemel et oodata, et finantsraskustes äriühing/ettevõtja elujõulisema olukorra taastaks. See võib vähendada võimalust lubada võla restruktureerimist ja anda ettevõtjatele teine võimalus, millel oleks omakorda potentsiaalselt suur negatiivne sotsiaalne mõju ja negatiivne mõju tööhõive määrale.

— Ühe analüüsi ([12]) andmetel mõjutab rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi IFRS 9 ja viivisnõuete usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismide üheaegne kasutuselevõtt tõenäoliselt kõige rohkem vähem keeruka varade struktuuriga väiksemaid ja spetsialiseerunud ettevõtteid. Komisjon peaks kaaluma, kas ettepanekut on vaja selle probleemi lahendamiseks kohandada.

([8]) Euroopa Pangandusjärelevalve definitsioon: „Viivisnõue on iga nõue, mille tähtajast on möödunud 90 päeva või mille maksmine ilma tagatise realiseerimiseta on ebatõenäoline, isegi kui seda ei loeta makseviivituses olevaks või langenud väärtusega nõudeks. Kooskõlas kapitalinõuete määruse artikliga 178 ja kohaldatava raamatupidamistavaga liigitatakse makseviivituses ja langenud väärtusega nõuded alati viivisnõudeks. Lisaks tuleb iga võlgniku nõuet pidada viivisnõudeks, kui bilansilist maksetähtaega on ületatud 90 päeva ja see moodustab rohkem kui 20 % kõigist kõnealuse võlgniku vastu olevatest bilansilistest nõuetest (nn tõmbeefekt). Kogu viivisnõue moodustub viivislaenude, viivises võlaväärtpaberite ning viivises bilansiväliste kirjete summast“.

([9]) Konsultatsioonidokument kohustuslike kaitsemehhanismide kohta.

([10]) IFRS, rahvusvaheline finantsaruandlusstandard. Jõustus 1. jaanuaril 2018.

([11]) IAS, rahvusvaheline raamatupidamisstandard.

([12]) Eurofinas: vastus Euroopa Komisjoni konsultatsioonile kohustuslike usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismide kohta.

4.1.6. Kuigi väljapakutud kaitsemehhanismid võivad leevendada reservide moodustamise erinevusi, mis on tingitud erinevate raamatupidamistavade (riikliku üldtunnustatud arvestustava ([13]) asemel IFRS 9) kasutamisest, peaks komitee arvates olema IFRS 9 kohustuslik kõigile ELi pankadele.

4.1.7. Komitee soovitab algatada eraldi mõjuhinnangu koostamine eesmärgiga hinnata, milline on kavandatud määruse võimalik mõju pankadele, kodumajapidamistele laenamisele, VKEdele ning SKP kasvule.

4.1.8. Muud riskid võivad põhjustada viivislaenudega sarnaseid probleeme, eriti riskid, mis on seotud väga keeruliste tuletisinstrumentidega ning teise ja kolmanda taseme uuesti omandatud varaga. Seda arvesse võttes on komitee arvamusel, et need riskid tuleb lisada riskide vähendamise prioriteetide loetellu.

4.1.9. Komitee võtab teadmiseks, et Euroopa Keskpank on juba avaldanud oma *addendum*'i, võtmata arvesse esimese samba eeskirju, mille Euroopa Parlament/nõukogu/komisjon avaldama peavad, ning ootamata EBA juhiste (on endiselt arutusel) lõplikku versiooni. See võib olla vastuolus parema õigusloome põhimõtetega. Euroopa Keskpanga *addendum* viivislaenude kohta tuleks seetõttu kohandada tulevase esimese samba raamistikuga viivislaenude kohta, et edaspidigi tagada Euroopa eeskirjade järjepidevus.

4.2. ***Meetmed viivislaenude järelturgude edasiarendamiseks***

4.2.1. ELis on järelurgude tehingud suhteliselt väikesed ([14]). Põhjused: killustatud reguleerimine; õiguslikud piirangud, mis kehtivad teatud varaliikide valdajate, varahaldusettevõtete kaasatuse ulatuse ja investorite liikide (mõnel juhul saavad üksnes teised pangad viivislaenusid hallata või osta) suhtes; kohalike pankade ja välisinvestorite erinevad seisukohad majandusväljavaadete küsimuses. Komitee nendib, et komisjon pakub neist probleemidest paljudele lahenduse.

4.2.2. Üks viivislaenude turu põhiprobleeme on viivislaenude kohta käivate kvaliteetsete andmete puudumine, mille tulemuseks on ebaühtlane teave. Komitee kiidab heaks andmemallid, mille eesmärk on pakkuda ühtlasi ja standarditud andmeid probleemsete krediidilepingute kohta.

4.2.3. Siiski on komitee arvamusel, et reguleerivad asutused ei tohi viivislaenude müüki ergutada, sest langenud väärtusega laenude pangasisene haldamine võib jätta mulje, et nende väärtus on sissenõudmisel suurem kui nende müügil saadud hind.

4.2.4. Komitee rõhutab ja toetab komisjoni ettepaneku järgmiseid aspekte.

— **Krediidihaldajad**. Kogu ELis kehtivates eeskirjades on sätestatud konkreetsed tingimused ja menetlused tegevusloa andmiseks, sellest keeldumiseks ja tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks (artiklid 5–7), mh on taotlejal „piisavalt laitmatu maine, puuduvad kohtulikud karistused ning tema suhtes ei ole algatatud maksejõuetusmenetlust". Need hõlmavad ka registrit (artikkel 8), lepingulist suhet krediidiandjaga (artikkel 9), tegevuste edasiandmist (artikkel 10) ning piiriülest krediidihaldust (artiklid 11 ja 12).

— **Krediidiostjad**. Võlausaldaja esitab krediidilepingu kohta kogu vajaliku teabe (artikkel 13) vastavalt tehnilistele standarditele, mille töötab välja Euroopa Pangandusjärelevalve (artikkel 14) ja mille suhtes ei saa kohaldada mis tahes muid täiendavaid nõudeid peale direktiivi ülevõtvates siseriiklikes õigusnormides sätestatud nõuete (artikkel 15). Nad võivad krediidilepingu vahetult täitmisele pöörata (artikkel 18) või selle üle anda (artikkel 19).

— **Krediidihaldajad, krediidiasutused või nende tütarettevõtjad**, kel on viivislaenude paketiga seotud toimingutes aktiivne osa, on hõlmatud artikliga 16.

— **Järelevalve**. See on väga tähtis aspekt, kuna nõutakse samade eeskirjade kohaldamist kogu ELis, riiklike pädevate asutuste tehtavat järelevalvet ning halduskaristusi (artiklid 20–22).

([13]) Üldtunnustatud arvestustava (GAAP).
([14]) KPGM: 100 miljardit eurot, vähem kui 10 % tasumata nõuete kogumahust.

— **Andmekaitse**. Laenu ülemineku tingimus on krediidivõtja õiguste austamine ja andmekaitse-eeskirjade järgimine „kooskõlas krediidilepingu suhtes kohaldatavate õigusnormidega“ (artikli 5 lõike 1 punkt c).

4.2.5. *Tarbijakaitse*

— Komitee peab oluliseks tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse finantsteenuste valdkonnas.

— Seda silmas pidades on komiteel heameel üldise põhimõtte üle „tagada samaväärne kaitse olenemata sellest, kes krediiti omab või haldab, ja sõltumata krediidiostja või krediidihaldaja liikmesriigis kehtivast õiguskorrast“; eelkõige tuleb järgida hüpoteekkrediidi direktiivi, ([15]) tarbijakrediidi direktiivi ([16]) ja ebaõiglaste lepingutingimuste direktiivi ([17]).

— Lisaks tõstab komitee esile krediidiandja kohustuse tarbija ees krediidilepingu muutmise korral (artikkel 34).

— Komitee märgib, et laenu üleandmine tähendab, et võlgnik peab tegelema mittefinantsettevõttega, millel on erinevad töötajad, erinev töömetoodika ja erinev eesmärk. Seetõttu oleks kohane, et riigi ametiasutused pööravad võlgnike õiguste kaitsmiseks meetmetele ja soovitustele tähelepanu, nagu seda teeb USA tarbijate finantskaitse amet (Consumer Financial Protection Bureau) ([18]).

4.2.6. *Töötajate kaitse*

Kõigil krediidi välisettevõtjatele üleandmise juhtudel peavad pädevad asutused võtma ELi ja riiklike seaduste kohaselt arvesse nende ettevõtjate töötajate liikuvust ja kaitset, keda sellised üleandmised mõjutavad.

4.3. ***Tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuväline täitmisele pööramine***

4.3.1. Komitee toob positiivse näitena esile liikmesriikide kohustuse tagada, et ettevõtjast krediidivõtjal on õigus vaidlustada tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuvälise täitmisele pööramise mehhanismi kasutamine siseriiklikus kohtus (artikkel 28). See peaks piisavalt kaitsma kodanike ja ettevõtjate õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, ([19]) eriti ebaõiglaste või ebaausate lepingutingimuste korral.

4.3.2. Sellegipoolest võtab komitee teadmiseks mõne liikmesriigi väljendatud kahtluse, et selline instrument võiks märkimisväärselt täitmisele pööramise menetlust kiirendada liikmesriikides, kus kohtumenetlused juba viiakse läbi lühikese aja jooksul. Kuigi kohtuvälised menetlused võivad olla krediidiandjale kasulikud, peitub viivislaenude probleemi lahendus suuresti kohtumenetluste tugevdamises üle kogu ELi.

4.3.3. Igal juhul toob komitee heast küljest esile ettepanekus sisalduvad piirangud tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuvälisele täitmisele pööramisele. Esiteks on hõlmatud üksnes krediidiandjate ja ettevõtjast krediidivõtjate vahel sõlmitud krediidilepingud. Lisaks on konkreetselt välja jäetud järgmised:

— oma kutsetegevusega mitteseonduvates valdkondades tegutsevad tarbijad ([20]);

— kasumit mittetaotlevad ettevõtjad;

— finantstagatiskokkulepped ([21]) ja

— elamukinnisvara, mis on ettevõtjast krediidivõtja peamine elukoht ([22]).

([15]) Direktiiv 2014/17/EL (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).
([16]) Direktiiv 2011/83/EL (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).
([17]) Direktiiv 93/13/EMÜ (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29).
([18]) https://www.consumerfinance.gov/about-us/newsroom/consumer-financial-protection-bureau-reminds-mortgage-servicers-of-legal-protections-for-consumers-when-transferring-loans.
([19]) Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47.
([20]) Tarbijakrediidilepinguid käsitlev direktiiv 2008/48/EÜ, artikli 3 punkt a.
([21]) Direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta, artikli 2 lõike 1 punkt a.
([22]) „Finantskriis, mis tõi kaasa paljude kinnisvara ostjate maksejõuetuse, kes olid sunnitud oma kinnisvara äärmiselt madala hinna eest edasi müüma“. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute kohta“ (ELT C 318, 29.10.2011, lk 133).

4.4. ***Varahaldusettevõtjate kava***

Riigiabi eeskirjad

4.4.1. Komitee on komisjoniga nõus, et varahaldusettevõtjad on mõnes liikmesriigis pankade bilansside korrastamisel tähtsat rolli mänginud, seda eriti finantskriisi järel. Ent samuti on komitee nõus sellega, et riiklikult toetatud või tagatud vahendite puhul võivad nad ka süvendada finantsstabiilsusega seotud riske, sealhulgas potentsiaalselt süvendada riigi sõltuvust pankadest (*sovereign feedback loop*).

4.4.2. Seetõttu toetab komitee kooskõla ELi õigusraamistikuga, eriti pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ([23]) ning ühtse kriisilahenduskorra mehhanismiga ([24]).

4.4.3. Tegelikkuses on peaaegu kõik riiklikud varahaldusettevõtjad saanud valitsuselt mingil viisil abi, mis hõlmab muu hulgas järgmist: garantiid kahjude kandmise või varahaldusettevõtjate rahastuse tagamise kohta (selle tulemusena võib varahaldusettevõtja saada „riigireitingu“, nii et varahaldusettevõtja väärtpaberid on näiteks kõlblikud repotagatistena); varahaldusettevõtjad ostavad varasid turuväärtusest kõrgema hinnaga (väärtusega, mida maksaks investor) pikaajalisemat majanduslikku väärtust silmas pidades – majandusliku väärtuse ja turuväärtuse vahe kujutab endast riigiabi ja nõuab komisjonilt panga tasemel heakskiitu; valitsus rekapitaliseerib pankasid, mis osalevad varahaldusettevõtjate kavades ([25]).

4.4.4. Isegi kui valitsusepoolne abi on mingis vormis lubatud, nõutakse kõige uuemates ELi eeskirjades üldiselt vähemalt panga allutatud võla päästmist (mahakandmist või omakapitaliks konverteerimist), et rekapitaliseerimisest tulenev mis tahes koorem oleks vähemalt avaliku ja erasektori vahel jagatud.

Brüssel, 11. juuli 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER

([23]) Direktiiv 2014/59/EL.
([24]) Määrus (EL) nr 806/2014 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).
([25]) KPGM.